

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูระดับประถมศึกษา

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 170 คน และเป็นครูผู้สอนจำนวน 510 คน รวมเป็นตัวอย่างประชากรทั้งสิ้นจำนวน 680 คน จากโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 1 ได้แก่ จังหวัดนครปฐม สมุทรสาคร สมุทรปราการ นนทบุรี และปทุมธานี โดยการสุ่มตัวอย่างสุ่มแบบกลุ่มหลายชั้น (Multi - Stage Cluster Sampling) ดังมีรายละเอียดดังนี้

1. สุ่มตัวอย่างอำเภอประมาณร้อยละ 50 ในแต่ละจังหวัด ในเขตการศึกษา 1 โดยเจาะจงเลือกอำเภอเมืองของทุกจังหวัดก่อน แล้วจึงสุ่มตัวอย่างอำเภออื่น ๆ ให้ครบได้จำนวนอำเภอทั้งหมด 14 อำเภอ จาก 26 อำเภอ ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนอำเภอที่สุ่มตัวอย่างได้

จังหวัด	จำนวนอำเภอทั้งหมด	จำนวนอำเภอที่สุ่มตัวอย่างได้
นครปฐม	6	3
สมุทรสาคร	3	2
สมุทรปราการ	4	2
นนทบุรี	6	3
ปทุมธานี	7	4
รวม	26	14

2. สุ่มตัวอย่างโรงเรียนประมาณร้อยละ 25 ในแต่ละอำเภอที่สุ่มตัวอย่างได้
ได้จำนวนโรงเรียน 85 โรงเรียน จากจำนวนโรงเรียนในอำเภอที่สุ่มตัวอย่างได้ทั้งหมด 336
โรงเรียน ดังนี้

ตารางที่ 2 จำนวนโรงเรียนที่สุ่มตัวอย่างได้

อำเภอที่สุ่มตัวอย่างได้	จำนวนโรงเรียนในแต่ละอำเภอ	จำนวนโรงเรียนที่สุ่มตัวอย่างได้
1. เมืองนครปฐม	52	13
2. สามพราน	37	9
3. คอนทุม	25	6
4. เมืองสมุทรสาคร	30	8
5. กระทุ่มแบน	15	4
6. เมืองสมุทรปราการ	37	9
7. บางพลี	25	6
8. เมืองนนทบุรี	19	5
9. ปากเกร็ด	20	5
10. บางกรวย	19	5
11. เมืองปทุมธานี	22	6
12. สามโคก	13	3
13. ลาดหลุมแก้ว	12	3
14. ธัญบุรี	10	3
รวม	336	85

จากจำนวนโรงเรียน 85 โรงเรียน ได้ตัวอย่างประชากรคือ ครูใหญ่และผู้ช่วยครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่และผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการและผู้ช่วยผู้อำนวยการ โรงเรียน 2 คน รวมเป็นผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 170 คน และครูผู้สอนจำนวน 510 คน จากครูผู้สอนชั้น ป. 1 - ป. 6 ชั้นละ 1 คน แต่ถ้าชั้นใดมีครูมากกว่า 1 คน ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา รวมเป็นตัวอย่างประชากรทั้งสิ้นจำนวน 680 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเพื่อสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูระดับประถมศึกษา เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของศึกษานิเทศก์อำเภอ โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะที่ดีของศึกษานิเทศก์ หลักการ วิธีการนิเทศ หน้าที่ และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์ระดับประถมศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน และครูระดับประถมศึกษา เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของศึกษานิเทศก์อำเภอ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3. นำข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าและสัมภาษณ์ มาจัดเป็นหมวดหมู่เพื่อสร้างแบบสอบถาม

4. ตั้งเกณฑ์ในการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

4.1 แบบสอบถามต้องครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4.2 การเรียงลำดับเนื้อหาในแบบสอบถามได้พยายามเรียงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการวิจัย

5. การสร้างแบบสอบถามฉบับชั่วคราว

5.1 แบบสอบถามฉบับชั่วคราวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของศึกษานิเทศก์อำเภอ

5.2 ลักษณะของแบบสอบถาม

ส่วนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ในด้านเพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน ตำแหน่ง และวุฒิทางการศึกษา ใช้แบบให้ผู้ตอบเติมคำในช่องว่าง

ส่วนที่ 2 เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูระดับประถมศึกษา ใช้แบบปลายเปิดและแบบมาตราส่วนประเมินค่า ซึ่งแบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ คือ

- 5 เห็นด้วยมากที่สุด
- 4 เห็นด้วยมาก
- 3 เห็นด้วยปานกลาง
- 2 เห็นด้วยน้อย
- 1 เห็นด้วยน้อยที่สุด

6. การทดลองใช้แบบสอบถามและสร้างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

6.1 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 10 คน ตรวจสอบแก้ไข ได้แก่ อาจารย์สาขาวิชาการนิเทศการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2 คน อาจารย์ผู้สอนวิชาการนิเทศการศึกษาในระดับประถมศึกษา ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 1 คน ศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา 5 คน ผู้บริหารโรงเรียนที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างประชากร 1 คน และครูระดับประถมศึกษาที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างประชากร 1 คน

6.2 นำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับผู้บริหารโรงเรียนและครูระดับประถมศึกษา ที่มีใช้ตัวอย่างประชากรจำนวน 20 คน เป็นครูใหญ่ 5 คน ผู้ช่วยครูใหญ่ 5 คน และเป็นครูผู้สอน 10 คน

6.3 นำแบบสอบถามที่ได้ทดลองใช้แล้วจำนวน 20 ฉบับ มาตรวจสอบปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เช่น แก้ไขภาษาที่คลุมเครือ ไม่ชัดเจน และข้อบกพร่องอื่น ๆ แล้วได้พิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ดังนี้

ส่วนที่ 1	เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	
	เป็นแบบให้เติมคำลงในช่องว่าง	5 ข้อ
ส่วนที่ 2	เกี่ยวกับคุณลักษณะของศึกษานิเทศก์อำเภอตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูระดับประถมศึกษา	
	เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า เกี่ยวกับคุณลักษณะด้านต่าง ๆ ดังนี้	
	ก. ด้านความรู้	13 ข้อ
	ข. ด้านทักษะ	8 ข้อ
	ค. ด้านมนุษยสัมพันธ์	11 ข้อ
	ง. ด้านการเป็นผู้นำ	10 ข้อ

จ. คำนวณความเชื่อมั่นในตัวเองและเป็นตัวของตัวเอง	7 ข้อ
ฉ. คำนวณบุคลิกภาพ	20 ข้อ
ช. คำนวณความประพฤติด้านศีลธรรมและจริยธรรม	19 ข้อ
ข. คำนวณการเป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย	11 ข้อ

ในตอนท้ายของส่วนที่ 2 เป็นคำถามแบบปลายเปิด เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี

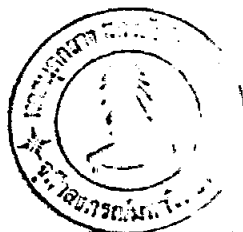
การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขออนุญาตความร่วมมือในการวิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย และได้นำแบบสอบถามไปแจกจ่ายตนเอง สำหรับโรงเรียนที่ทางกมनाคมสะตก ส่วนโรงเรียนที่อยู่ห่างไกลทางกมनाคมไม่สะตก ผู้วิจัยได้ขอให้หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเป็นผู้แจกและเก็บแบบสอบถามให้ แล้วผู้วิจัยติดตามเก็บแบบสอบถามจากหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอด้วยตนเอง โดยนับวันที่จะรับแบบสอบถามคืน (ประมาณ 2 สัปดาห์) การเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดใช้เวลาตั้งแต่กลางเดือนกันยายน ถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 628 ชุด คิดเป็นร้อยละ 92.35 ดังนี้

ตารางที่ 3 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและที่ได้รับคืน

จังหวัด	ผู้บริหารโรงเรียน			ครู			รวม		
	ส่งไป	รับคืน	ร้อยละ	ส่งไป	รับคืน	ร้อยละ	ส่งไป	รับคืน	ร้อยละ
นครปฐม	56	37	66.07	168	168	100.00	224	205	91.52
สมุทรสาคร	24	17	70.83	72	70	97.22	96	87	90.63
สมุทรปราการ	30	17	56.67	90	90	100.00	120	107	89.17
นนทบุรี	30	26	86.67	90	90	100.00	120	116	96.67
ปทุมธานี	30	25	83.33	90	88	97.78	120	113	94.17
รวม	170	122	71.77	510	506	99.22	680	628	92.35

การวิเคราะห์ข้อมูลมีวิธีดำเนินการดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้วิธีนำมาแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ แล้วเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

2. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และของครูระดับประถมศึกษา ต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของศึกษานิเทศก์อำเภอ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยน้ำหนักความคิดเห็น ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง โดยกำหนดระดับค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	4.50 - 5.00	หมายความว่า	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	3.50 - 4.49	หมายความว่า	มาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	2.50 - 3.49	หมายความว่า	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	1.50 - 2.49	หมายความว่า	น้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	1.00 - 1.49	หมายความว่า	น้อยที่สุด ¹

3. สำหรับความคิดเห็นที่ได้จากแบบสอบถามแบบปลายเปิด ใช้วิธีหาค่าร้อยละ ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีความคิดเห็นใกล้เคียงกัน แล้วเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สูตรดังนี้

1. หาค่าเฉลี่ยน้ำหนักความคิดเห็น ($\bar{X}$) จากสูตร²

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

$$\bar{X} = \text{ค่าเฉลี่ยน้ำหนักความคิดเห็น}$$

$$f = \text{จำนวนความถี่}$$

$$X = \text{น้ำหนักความคิดเห็น}$$

$$N = \text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม}$$

¹ John W. Best, Research in Education (Englewood 75 Cliffs, N.J. : Prentice - Hall, 1970), p. 175.

² ประคอง กรรณัฐ, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู (พิมพ์ครั้งที่ 4, พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2517), หน้า 41.

2. หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นจากสูตร ¹

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fX^2}{N} - \left(\frac{\sum fX}{N}\right)^2}$$

S.D. = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

f = จำนวนความถี่

X = น้ำหนักความคิดเห็น

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ ประคอง กรรณสูต, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู หน้า 51.